

Keimpe Gerrit de Boer: 'Zelfs bij een kleine pijnlijke plek plak ik er meteen een blokje onder'

vangenheid, zoolzweer en dikke hak. Keimpe Gerrit en Marike gebruiken de gegevens die NRS verwerkt en doorstuurt, vooral om een beeld te krijgen bij de klauwgezondheid van het koppel of van een individuele koe.

Veeluldig blokjesgebruik

De koeien die kreupel lopen tussen twee bezoeken van de klauwbekapper in, bekapt Keimpe Gerrit zelf. 'We separeren deze koeien tijdens het melken en bekappen nog dezelfde dag. In principe is het ons streven dat er geen kreupel koeien in het koppel lopen. Wij hebben maar weinig ruimte voor jongvee en moeten dus zuinig op onze koeien zijn.' Bij het bekappen van de kreupel koeien gebruikt Keimpe Gerrit veeluldig blokjes. 'Zelfs bij een kleine zweer of pijnlijke plek plak ik er meteen een blokje onder. Hiermee haal ik direct de druk van de gevoelige klauw. Dit zorgt ervoor dat de koe er minder last van heeft en het bevordert het genezingsproces.' 'Net na het samenvoegen van de veestapels hebben we een uitbraak van mortellaro gehad. Sindsdien proberen we iedere week preventief een voetbad te plaatsen met daarin kopersulfaat of formaline. Doordat de problemen flink afgenomen zijn loopt het interval nu wel eens op tot twee weken. Het zit bij klauwverzorging meestal vast op discipline, want als het goed gaat verzaak je snel.'

In de stal levert zelfs gericht zoeken geen duidelijk mank lopende koeien op. 'We proberen er kort op te zitten,' verklaart Keimpe Gerrit. 'Wanneer een koe echt even last heeft van klauw- of beenproblemen, separeren we haar richting het strohok. Daar kan ze goed uitrusten en je bespaart er veelal een antibiotica-behandeling mee.'

Florus Pellikaan

De switch naar een groot koppel koeien dwong maatschap De Boer en Veltman tot een structurele aanpak van klauwverzorging. Preventief handelen blijkt het sleutelwoord.

Het samenvoegen van beide ouderlijke bedrijven betekende voor Keimpe Gerrit de Boer (29) en Marike Veltman (35) in Warga een behoorlijke omschakeling, ook wat betreft klauwverzorging. Tot medio vorig jaar draaiden beide familiebedrijven, met vrijwel dezelfde omvang, gescheiden van elkaar. In 2006 bouwde maatschap De Boer en Veltman, waarvan ook de vader van Keimpe Gerrit, Hielke (55), deel uitmaakt, op het bedrijf van De Boer een nieuwe ligboxenstal waarin nu tweehonderd koeien gehuisvest zijn. 'Het was een flinke omschakeling voor

ons', deelt Keimpe Gerrit de ervaringen. 'We moesten structuur krijgen in het managen van een groot koppel. Dat gold zeker ook voor klauwgezondheid. De koeien blijven het hele jaar binnen, waardoor het wel op de klauwen en de verzorging daarvan aankomt. Voorheen bekaptten we twee keer per jaar de hele veestapel. Met de huidige omvang is dat niet meer in een dag mogelijk.' De Agrarische Bedrijfsverzorging (AB) bekapt nu iedere maand de achterpoten van de koeien die tussen de 120 en 140 dagen in lactatie zijn. De koeien die in de betreffende maand droog moeten, worden tegelijkertijd rondom bekapt. Maandelijks zijn dit bij elkaar ongeveer 25 tot 30 koeien. 'De keuze voor de periode 120 tot 140 dagen is bewust omdat een koe dan enerzijds ongeveer op de helft van de lactatie is en anderzijds de piekperiode in het begin van de lactatie achter de rug heeft.' Sinds drie maanden werkt de maatschap ook met het programma DigiKlauw. Hierbij scoort de klauwbekapper van AB de koeien op onder andere de aandoeeningen mortellaro, stinkpoot, hoefbe-

Actief insemineren

Herman Maalderink: 'Investeren in automatisering onmisbaar'

De activiteitsmeters zijn belangrijk in het vruchtbaarheidsmanagement voor de veestapel van de familie Maalderink. Het helpt hen mee om na afkalven snel de 21 dagencyclus op te sporen.

Er hangt een kleine, gele transponder aan de halsband van de koeien van Herman (31) en Martiene (29) Maalderink uit Warnsveld. De transponder zorgt voor herkenning in de melkput en de krachtvoerbox, maar registreert tevens de activiteit van de koe. 'We hebben ze gekregen om te testen, maar ik zou ze inmiddels niet meer willen missen', zo start Herman Maalderink zijn verhaal. Door het aanhouden van al het eigen jongvee groeide het bedrijf in ruim tien jaar van tachtig koeien naar de 185 melk- en kalkkoeien nu. 'In 2002 verruimden we de stal met 120 ligboxen en een nieuwe carouselmelkstal en op dat moment vroeg automatiseringsbedrijf Nedap of we de nieuwe activiteitsmeter, de Lactivator, wilden testen. We molken honderd koeien met het gevoel dat we de vruchtbaarheid en tochtsignalering wel goed in de vingers hadden. Maar het bedrijf is langzaam steeds groter geworden en we merken inmiddels dat het investeren in automatisering, zoals de activiteitsmeter, onmisbaar is.' 'Koeien met een verhoogde activiteit worden na het melken automatisch gesepareerd', legt Martiene uit, die het insemineren voor haar rekening neemt. 'Na het melken kijken we of ze geïnsemineerd kunnen worden. Wanneer het koeien zijn die na het afkalven voor het

eerst tochtig zijn, leggen we dat vast in de computer. Het is belangrijk om zo snel mogelijk de 21 dagencyclus van de koe op te sporen. Na twee maanden zitten koeien in de piek van de productie en laten ze de tochtigheid minder goed zien. Wanneer je de cyclus kent, durf je sneller koeien te insemineren louter op basis van de verhoogde activiteit.'

Liever een koe meer

Momenteel ligt het rollend jaargemiddelde op 6322 kg melk met 4,77 procent vet en 3,63 eiwit. 'We melken liever een koe meer dan dat we een hoge productie nastreven waardoor de koeien grotere gezondheidsrisico's lopen', vertelt Herman over de productie. 'Qua arbeid zitten we aan de maximale bezetting en niets is zo vervelend als werk – een koe met melkziekte bijvoorbeeld – dat je vooraf niet kunt inplannen.' Achter de computer toont Maalderink het analyseprogramma van de activiteitsmeting. Van elke twee uur wordt de activiteit per koe grafisch in beeld gebracht. 'Daardoor is goed zien wanneer de tocht begint en wanneer je moet inse-

mineren', vertelt Martiene. 'Doorgaans insemineren we 10 tot 15 uur na de eerste attentie van verhoogde activiteit.' Het inseminatiebeleid resulteert volgens het programma Veemanager in een tussenkalftijd van 380 dagen, een interval afkalven tot eerste inseminatie van 63 dagen en 2,11 inseminaties per koe. Herman wijst naar het aantal inseminaties. 'Dat is bovengemiddeld. Van de veestapel heeft maar 14 procent meer dan twee inseminaties nodig, maar met die 14 procent gaan we wel lang door.' Dat Maalderink vertrouwen heeft in de activiteitsmeter blijkt wel wanneer het jongvee ter sprake komt. 'We gebruiken nu een natuurlijk dekkende stier omdat het jongvee op een bedrijf op 16 kilometer afstand loopt. Dat maakt tochtigheidssignalering lastig. Maar mocht er in de toekomst een goede online verbinding via internet komen, dat zou ik het wel aandurven om via activiteitsmeters en een goede administratie de pinken zonder eigen tochtwaarneming zo te insemineren.'

Jaap van der Knaap

Martiene en Herman Maalderink: 'Wanneer je de cyclus kent, durf je koeien sneller te insemineren op basis van verhoogde activiteit'

Keimpe Gerrit de Boer: 'Het zit meestal vast op discipline'

Kritisch op klauwen